
**SERIE:
KVINDERNE OMKRING
GRUNDTVIG FORTÆLLER**

Gennem otte fortællinger hører vi kvinderne omkring Grundtvig fortælle – om Grundtvig, om sig selv, om tiden og om brydningerne. Dette er sjette fortælling i serien.

Fortællingerne er alle skrevet af Else Mathiassen og er en bearbejdet version af performanceforedraget 'Grundtvig og kvinderne', som hun turnerer med. Performanceforedraget er udviklet og opføres sammen med trompetisten Torben Lassen og pianisten Karen Sørensen, der begge er jazzmusikere. Kvindernes fortællinger er baseret på historiske kilder, og der er taget ganske få dramaturgiske friheder.

Else Mathiassen har været mere end 30 år i højskolen, herunder 16 år som forstander på Vestjyllands Højskole, og har bl.a. været initiativtager til og leder af Fortælle Akademiets kurser på den nye 'Højskolen Mors'. Læs mere om Else på www.elsemathiassen.dk

TEKST: ELSE MATHIASSEN, FORTÆLLER, DANSER OG FHV. HØJSKOLEFORSTANDER

Grundtvig og jeg havde store planer

Serie: Kvinderne omkring Grundtvig tager ordet. I sidste nummer af Grundtvigsk Tidende var vi med Grundtvig i England, hvor han mødte den frigjorte og velhavende Clara Bolton. Nu er han tilbage i Danmark og træffer dronningen, fordi han skal takke kongen for, at censuren over ham er ophævet. Dronning Caroline Amalie har ordet

Efter den anden rejse til England blev censuren over Grundtvig ophævet. Og i 1839 fik han et præsteembede i Vartov – en lille kirke for skikkelige fattigfolk. Lise bekymrede sig, men hun var ikke ensom, det sørgede hendes mange veninder for. Ikke mindst prinsesse – senere dronning – Caroline Amalie, der altid behandlede Lise med agtelse. Caroline Amalie var – som så mange andre – en stor beundrer af Lise. Hendes sjælelige ynde, hendes tålmodighed og hendes legemlige skønhed blev fremhævet. Hun blev beskrevet som bly, men dog kraftfuld – og man »

- » kunne stole på hendes klogskab og gode råd. Grundtvig mødte Caroline Amalie første gang ved den lejlighed, hvor han takkede kongen, Christian den 8. for at have ophævet censuren. Den havde da været i 11 år.

Caroline Amalie: ”Jeg havde glædet mig til mødet med Grundtvig. Han havde et herligt åsyn, og han indtog mig straks med et ubeskriveligt kærligt og mildt udtryk. Jeg kom til hans gudstjerner og arrangerede møder, hvor der

Jeg bad både Grundtvig og Ingemann om at skrive nogle salmer og sange til skolen. Ingemann skrev morgen- og aftensange, og Grundtvig skrev mest sange til højtiderne – jul, påske og pinse. Der var en grund til, at Grundtvig kun sjældent skrev morgen- og aftensange.

kom rigtig mange – både mænd og kvinder. Grundtvig var den første, der insisterede på, at kvinder skulle have mulighed for at komme til forelæsninger på universitetet. Der var nogen, der syntes, han gjorde lidt for meget ud af damerne.”

”Jeg havde, ligesom Grundtvig, været i England og set forholdene der. Jeg havde besøgt asyl for arbejdernes børn, og nu ville jeg også oprette et asyl i København, hvor børnene kunne blive passet i dagtimerne, når mor og far var på arbejde. Jeg syntes, det var svært at skulle sende dem i den sorte skole allerede som 7-årige, og derfor ville jeg oprette en fri skole med Grundtvig som leder. Jeg havde tænkt, han skulle være direktør og en slags åndelig vejleder, men han tog sig af alle mulige opgaver – selv regnskaberne. Jeg bad både Grundtvig og Ingemann om at skrive nogle salmer og sange til skolen. Ingemann skrev morgen- og aftensange, og Grundtvig skrev mest sange til højtiderne – jul, påske og pinse. Der var en grund til, at

Grundtvig kun sjældent skrev morgen- og aftensange.”

”Historien fortæller, at Ingemann og Grundtvig på en tur ud i landet, skulle overnatte privat, og værtinden spurgte Grundtvig, om han sov med dyne eller tæppe. Grundtvig blev helt befippet, og Ingemann trak værtinden til side og forklarede hende, at det kunne Grundtvig ikke svare på, for han gik slet ikke i seng og sov. Han sad blot og slumrede i en stol, og havde han rigtig travlt med at skrive, sad han med fødderne i koldt vand for at holde sig vågen.”

”Grundtvig og jeg havde store planer med vores skoletanker, og vi var klar over, at lærerne måtte uddannes til at undervise på en anden måde. Det var derfor en stor glæde for os at se skolemanden Christen Kold føre vores tanker ud i livet.”

Caroline Amalie var tæt på Lise og Grundtvig, men allertættest på parret var Ingemann. Og Grundtvig skrev til ham:

”Jeg kunne ikke længere trøste og opmuntre hende, den ædle sjæl med det tunge sind, og hun kunne da ingenlunde trøste og opmuntre mig, som dog også trænger langt mere til begge dele, end verden ved – eller med Guds hjælp skal få at vide.” ■

Da kom en ny kvinde ind i Grundtvigs liv: Marie Toft. Læs om hende i næste nummer. Læs de tidligere fortællinger på www.grundtvig.dk/grundtvigsktidende

Grundtvig og jeg havde
store planer